

SOL, SOLET

Ventura Gili

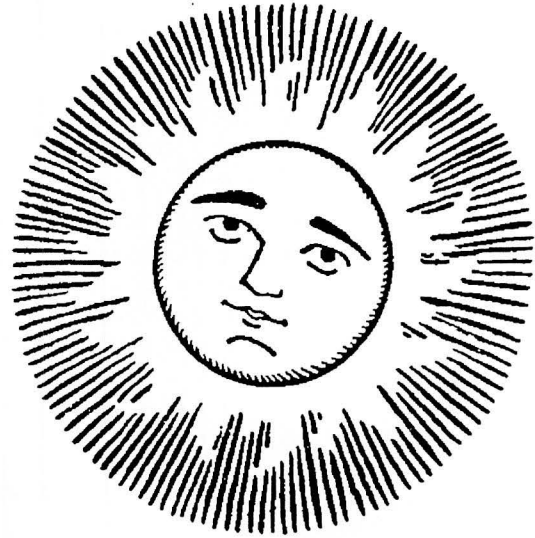
Il·lustracions Joan Ramon Raverté

Poques coses hi ha que tinguin tanta influència en la nostra cultura mediterrània com l'astre rei: el Sol.

La lluminositat que caracteritza la nostra terra, i sobretot al Camp de Tarragona, que tant ha inspirat els nostres artistes, és un tret essencial que dona un tarannà molt específic al nostre país. Res no s'escapa de la influència del sol i no cal dir que la nostra llengua, com a part integrant de la nostra identitat, també té un apartat molt important dedicat a aquest aspecte. Només cal recordar la cançó infantil que posa títol a aquest article i que és un clar referent de la rellevància que li donem a aquest astre: "Sol, solet, vine'm a veure que tinc fred", diu l'estrofa per a remarcar la importància que té el sol per a fer-nos més passadors els dies d'hivern. No obstant, quan algú no hi toca gaire diem que "se li ha posat el sol al cap", indicant amb això els efectes pertorbadors que també pot tenir.

Hi ha un seguit de frases i modismes per indicar la intensitat i la seva força. Fem-ne memòria d'unes quantes. Quan l'estiu fa una calor intensa, amb un sol abassegador, diem que "fa un sol que bada les pedres" o que "fa un sol de justícia", també és conegut l'adagi que diu que "el sol de març es coneix set anys a la cara". I més si t'hi has d'estar "a sol i serena" o es treballa tot el dia "de sol a sol" o sota els efectes del "sol de forat que pica més que cap". I si fa "un sol de justícia" encara més.

De ben segur que no trobarem gairebé res amb un sentit més democràtic que el nostre astre rei, perquè "quan surt el

sol surt per a tothom". D'altra banda tots sabem que quan no volem que s'escapi algú no s'ha de deixar "ni a sol ni a ombra" o si no correm el risc que "ens treguin els drapets al sol", la qual cosa pot ser, sovint, molt contraproductiu.

La tradició ha fet que dues de les dates més importants del calendari festiu coincidissin amb els solsticis de hivern i d'estiu. I el cristianisme, com és sabut, va fer que també dues de les seves festes més importants caiguessin en aquests dies: Nadal i sant Joan. El dia en què la llum començà a créixer i el més llarg de claror de l'any són dues referències importantíssimes dels nostre costumari popular.

Com veieu, moltes frases, modismes, refranys, adagis i també tradicions que fan homenatge a l'astre a l'entorn del qual, dia a dia, la nostra Terra no para de girar, i que, "com un sol", des de "sol ixent" a "sol ponent" és part imprescindible de la nostra cultura i de les nostres vides. ●

